

БОРЦІ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ – Т. ШЕВЧЕНКО І С. БАНДЕРА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У тезах розглянуто дві визначні постаті, які були і є прикладом, символом України. Вони надихали своїм життям і минуле покоління, і сучасне. Доведено те, що Т. Шевченко і С. Бандера – це знакові лідери нації в українській історії, які мріяли про незалежну Україну, боролися за державницькі ідеї; обидва мали письменницький талант. Показано, що ці дві цікаві особистості завжди будуть актуальними, а саме: кожне покоління буде мати свого Т. Шевченка і свого С. Бандеру.

Ключові слова: визначні постаті, знакові лідери, приклад і символ України, спосіб життя, боротьба за незалежність України.

Abstract

The thesis examines two notable figures who were and are an example, a symbol of Ukraine. They inspired both the past generation and the present with their lives. It has been proven that T. Shevchenko and S. Bandera are iconic leaders of the nation in Ukrainian history who dreamed of an independent Ukraine and fought for statist ideas; both had a talent for writing. It is shown that these two interesting personalities will always be relevant, namely: each generation will have its own T. Shevchenko and its own S. Bandera.

Keywords: notable figures, iconic leaders, an example and symbol of Ukraine, a way of life, the struggle for Ukraine's independence.

У всіх людей різні роздуми про нашу національну ідентичність, усвідомлення волі й свободи як складника генетичного коду українського народу. Кожний має власну позицію щодо того, хто насправді "батько наш". Українці мають багато відомих діячів, які посідають почесні місця в державі за свої заслуги перед Батьківщиною, але найбільш вагомі здобутки зробили Т. Шевченко та С. Бандера.

З одного боку, Тарас Шевченко – великий український народний поет і художник, чия любов до України, до її народу втілена в живому слові. Кобзар має гострий, допитливий розум. Майбутній геній походить з родини селянина – кріпака. Ще з дитинства в його серці росла ненависть до панства. Він бачив жорстокість і несправедливість багатих хазяїв до своїх покріпачених селян. Хлопець пройшов важку школу випробування – служив панським козачком поміщика Енгельгардта. І все ж Тарасу усміхнулася доля. Знайомство юнака з учнем Академії мистецтв І. Сошенком, письменником Є. Гребінкою, художниками К. Брюлловим, О. Венеціановим, поетом В. Жуковським. Завдяки їхнім старанням Тарас Григорович Шевченко став вільною людиною. Нарешті, поет здобув довгоочікувану волю. Це ще більше надихало його на творчість. І він писав чудові полотна, бо ще з дитинства мав пристрасть до малювання. Любив Тарас і поезію, відвідував літературний гурток. Шевченко захопився письменництвом. Молодий чоловік не забув про Батьківщину, село, у якому народився.

Він починає правдиво описувати, що відбувається в Україні:

І не в однім отім селі,
А скрізь на славній Україні
Людей у ярма запрягли
Пани лукаві... Гинуть! Гинуть!
У ярмах лицарські сини,
А препоганії пани
Жидам, братам своїм хорошим,
Остатні продають штани...[1, с. 235].

Поет пером бореться за краще життя свого краю. Він закликає народ на повстання проти царизму:

О люди! люди небораки!
Нащо здалися вам царі?
Нащо здалися вам псарі?
Ви ж таки люди, не собаки! [1, с. 322].

У "Заповіті" Тараса звучать патріотичні мотиви:

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте [1, с. 174].

Письменник твердо вірить, що повсталий народ порве кайдани рабства й побудує нове суспільство, у якому взаємовідносини поміж людьми будуть братерськими. Він впевнений, що українська нація буде жити. Шевченко дуже добре змальовує образи царя й цариці в поемі "Сон". Цар – сердитий, "цвенькає", "неначе медвідь" і з похмілля став "одутий, аж посинів". Цариця – "мов опеньок засушений, тонка, довгонога", "мов та чапля". Обоє вони – "мов сичі надуті". Поета обурює царська політика експлуатації та насильства народу. Він сміливо заявляє про це гострою політичною сатирою. Шевченко – останній кобзар, чия поезія була разючою зброєю у боротьбі проти буржуазії. Його сміливо можна назвати "батьком українського народу".

З іншого боку, Степан Бандера, український політичний діяч, лідер і організатор українського національного руху на західній Україні, визначна постать. Він справжній патріот, який вболівав за долю держави. Степан походить з родини священника. Дитинство його було злиденне, яке припало на Першу світову й Громадянську війни. Хлопчик мав проблеми зі здоров'ям. Його сильний, впертий, наполегливий характер перемиг хвороби. Степан став членом юнацької організації "Пласт". Він займався багатьма видами спорту, любив музику, грав на гітарі та мандоліні, співав у хорі. Молодий українець був дуже активним, проявляв організаторські здібності. Хлопець мав і письменницький талант. Він друкував гумористичні публікації у сатиричному журналі "Гордість нації" під псевдонімом Матвій Гордон. З 1927 року Бандера член Української військової організації. Згодом стає керівником ОУН (б). Сміливий, відважний націоналіст брав у руки зброю та воював проти ворогів. Він, як і Шевченко, сидів у в'язниці за свої політичні переконання, але не зламався. Прикладом мужності стала поведінка Степана Бандери під час арешту й Варшавського процесу. Його катували, але чоловік гідно витерпів усі тортури. Коли почалася Велика Вітчизняна війна нескорений українець вийшов з в'язниці. Політичний діяч знову активно веде пропаганду проти влади. Він разом з однодумцями підготовлює Акт проголошення Української держави 30 червня 1941 року. За такий вчинок Бандеру заарештовують німці. Степан потрапляє в концтабори до 1944 року. Після звільнення не полишає боротьбу за вільну Батьківщину. Йому не раз пропонували перейти на бік радянської влади, яка не визнавала Незалежності української держави. Але, маючи впевненість у своїх діях, підтримку товаришів і небайдужих людей, борець не здавався. Бандера мав великий авторитет серед простого народу. Ним захоплювалися, як героєм, як лицарем, який прагне свободи та миру для України. Правдивий образ і боротьбу націоналіста описує Василь Берко в поемі "Степан Бандера":

Низького росту, худорлявий,
З лицем ще зовсім юнака,
Мав відблиск зачіски чорнявий,
Спокійний погляд вожака.
Тримався впевнено і сміло,
Не метушився, не страшивсь,
Знав: за святе боровся діло
І з ним до краплі крові зживсь [2, с. 31].

Отже, росіяни ще й досі бояться слова "Бандера". Воно наводить на них жах, бо за часів живого Степана москалям добре насолити відважні солдати під його керівництвом.

На мою думку, два патріоти України, Т. Шевченко і С. Бандера, однаково заслуговують на почесне місце в нашому суспільстві за любов, працю, відданість Батьківщині. Кожен із них є батьком свого напрямку боротьби проти зла, бо обидва хотіли волі, добра, щастя для славної України. Обидва були впевнені, що Україна мусить бути незалежною, прагнули відстоювати свою державу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Зубков М., Загребелько А., Загребелько Т., Невська В. Тарас Шевченко “Кобзар” збірка творів. Видавничий дім “Школа”. Харків, “Юнісофт”, 2020 – 352с.
2. Берко В. “Степан Бандера” поема 2-ге видання. Вінниця, “Фоліант”, 2005 – 125 с.

Толста Мар'яна Михайлівна – студентка групи ІБКС-23б, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: 7mariaanaa@gmail.com

Азарова Лариса Євстахіївна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри мовознавства, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: azarova.larusa@gmail.com

Tolsta Mariana Mykhailivna – student of group IBKS-23b, faculty of information technologies and computer engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: 7mariaanaa@gmail.com

Azarova Larisa Evstakhiivna – doctor of philological sciences, professor, head of the department of linguistics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: azarova.larusa@gmail.com